

ВІДГУК РЕЦЕНЗЕНТА

кандидата фармацевтичних наук, доцента,
доцента ЗВО кафедри управління та економіки фармації
Запорізького державного медико-фармацевтичного університету,
Демченко Вікторії Олександрівни
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертаційної роботи

Кілеєвої Ольги Павлівни

**«Фармакоекономічні підходи до застосування косметичних засобів для
комплексного лікування та профілактики захворювань шкіри»,**

поданої до спеціалізованої вченої ради ДФ 17.600.073

Запорізького державного медико-фармацевтичного університету МОЗ України,
утвореної Наказом ректора Запорізького державного медико-фармацевтичного
університету МОЗ України від 12.03.2024 року № 103 для розгляду та

проведення разового захисту дисертації

на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за
спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація»

Актуальність теми дисертації

Фармацевтична допомога включає в себе комплекс організаційно-правових, спеціальних медико-фармацевтичних та соціально-економічних заходів, спрямованих на забезпечення ефективної фармакотерапії, раціонального застосування лікарських засобів для хворих з різними патологіями, в тому числі і на дерматологічні захворювання. Перспективним напрямком у терапії дерматозів, таких як акне та розацеа, що вражають переважно шкіру обличчя, викликають відчутний психологічний дискомфорт у пацієнтів, насамперед, через косметичний дефект, є поєднання лікарських та косметичних засобів, чому і присвячена дана робота.

В останні роки реєструється зростання рівня захворюваності на розацеа та акне, особливо серед осіб молодого віку, збільшення частоти ускладнених, торпедних до терапії, часто рецидивуючих та інвалідизуючих форм.

У наукових джерелах міститься інформація щодо використання косметичних засобів (КЗ) у лікуванні та запобіганні дерматокосметичних випадків з терапевтичним ефектом саме цієї групи засобів.

Таким чином, тема дисертаційної роботи Кілеєвої Ольги Павлівни «Фармакоекономічні підходи до застосування косметичних засобів для комплексного лікування та профілактики захворювань шкіри» є актуальною, результати проведених досліджень мають як теоретичне так і практичне значення.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота виконана згідно з планом науково-дослідних робіт «Фармакологічна активність нових похідних п'яти- та шестичленних азагетероциклів і препаратів природного походження та маркетингові дослідження фармацевтичного ринку України» (№ державної реєстрації 0116U005355) кафедри клінічної фармації, фармакотерапії та управління і економіки фармації. Тему дисертаційного дослідження затверджено Вченою Радою ЗДМУ (протокол № 5 від 22.11.2016 р.).

Ступінь обґрунтованості і достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Дисертаційну роботу виконано на сучасному науковому рівні. Методи та обсяг наукових досліджень Кілеєвої О. П. адекватні поставленим завданням. Достовірність отриманих результатів підтверджена репрезентативністю даних, використанням наукових методів досліджень: маркетингового, клініко-економічного, соціологічного, статистичного тощо. Використані методи досліджень відповідають поставленим завданням, сучасним вимогам та складають основу наукової інтерпретації результатів, що визначає вагому теоретичну та практичну значимість роботи. Результати досліджень достатньо оприлюднені дисертантом у матеріалах наукових конференцій, форумів та наукових публікаціях.

Наукова новизна результатів дослідження.

Сформульовані у дисертації наукові положення, висновки та рекомендації є значущими для науки та практики.

Обґрунтовано нові та поглибленні існуючі теоретичні, науково-практичні, організаційно-економічні підходи та фармакоекономічна оцінка застосування КЗ для комплексного лікування та профілактики захворювань шкіри.

Удосконалено: підходи щодо управління асортиментом КЗ в аптеках на підставі зворотнього зв'язку споживачів щодо уподобань при виборі КЗ; науково-практичні підходи до оптимізації та подальшій раціональності схем призначення КЗ у комплексному лікуванні та профілактиці захворювань шкіри.

Набули подальшого розвитку правові та соціально-економічні аспекти надання медико-фармацевтичної допомоги пацієнтам хворим на акне та розацеа; теоретично-практичне обґрунтування сучасних організаційно-економічних підходів до застосування КЗ у комплексному лікуванні та профілактиці шкірних захворювань; визначення стану сучасного ФР КЗ для комплексного лікування та профілактики захворювань шкіри у дорослих пацієнтів та пацієнтів старшого віку з визначенням конкурентоздатності, стійкості асортименту та адекватності

платоспроможності ЛКЗ та КЗ, що містять азелаїнову кислоту, саліцилову кислоту.

Практичне значення результатів дослідження Практичне значення наукової праці полягає у впровадженні результатів дослідження у роботу Державних органів, виробничих та оптово-посередницьких ФП, аптечних закладів, а також в освітній процес ЗВО фармацевтичного та медичного профілю

У сукупності отримані результати становлять теоретичну і методичну базу для удосконалення фармацевтичної допомоги у загальній системі забезпечення медичними послугами у разі лікування дерматологічних проблем, а саме акне і розацеа.

Результати дослідження впроваджено в практику та використовуються в роботі аптечних закладів - розроблені рекомендації щодо застосування методу розрахунку конкурентоздатності, стійкості асортименту та адекватності платоспроможності лікарських косметичних засобів, що містять азелаїнову кислоту, для лікування акне та оцінки якості життя пацієнтів з проявами розацеа та рекомендації включення певних ЛКЗ до переліку основних лікарських препаратів.

Крім того, теоретичні положення дослідження і практичні рекомендації впроваджено у практику навчання студентів фармацевтичних факультетів та фармацевтів-інтернів Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, внесені до переліку наукової медичної інформації, призначеної для упровадження досягнень фармацевтичної науки у сферу охорони здоров'я (вип. 22, 23 з проблеми «Фармація», протокол №106 від 29 березня 2019 р.), включено такі наукові розробки, що знайшли застосування у навчальному процесі фармацевтів - інтернів та слухачів курсів підвищення кваліфікації Навчально-наукового інституту післядипломної освіти ЗДМФУ (у 2020 році - факультету післядипломної освіти Запорізького державного медичного університету). Впровадження підтверджуються відповідними актами. Також за результатами наукових досліджень підготовлені методичні рекомендації, які можуть бути використані і вже використовуються у практичній діяльності медичних закладів, пацієнтських організацій, закладів вищої освіти.

Характеристика оформлення та змісту дисертаційної роботи

Структура дисертації у цілому відповідає вимогам, що висуваються до дисертацій, складається зі змісту, переліку умовних позначень, вступу, основної частини (зокрема, огляду літературних джерел, викладу загальної методології та методів дослідження, трьох експериментальних розділів із результатами власних досліджень та розробок), а також висновків, переліку використаних джерел, додатків.

У вступі обґрунтовано актуальність обраної проблеми та доцільність досліджень. Мету сформульовано чітко і конкретно, завдання дослідження викладені логічно і послідовно. Вступ включає усі складові, передбачені вимогами до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії (зокрема, розкрито об'єкт, предмет, методи, наукову новизну, теоретичне та практичне значення тощо).

Перший розділ дисертаційної роботи присвячений сучасним теоретико-прикладним аспектам фармацевтичної допомоги хворим на акне та розацеа. Огляд літератури проведено з використанням достатнього об'єму вітчизняної та закордонної літератури. Автором проаналізовано епідеміологічні основи захворювань шкіри на вугрову хворобу (акне) та розацеа в Україні; теоретичні засади фармацевтичної допомоги пацієнтам з акне та розацеа; еволюційний розвиток поняття «косметика» та основи використання косметичних засобів у терапії шкірних захворювань.

Другий розділ містить наукове обґрунтування загальної методики та основних методів дослідження. Також обґрунтовано основні напрями і об'єкти дослідження, визначена загальна методологія вирішення завдань дисертаційного дослідження.

Третій розділ присвячений дослідженням сучасного фармацевтичного ринку косметичних засобів, що застосовуються у терапії захворювань шкіри. Дисертантом проведено маркетинговий аналіз сучасного фармацевтичного ринку косметичних засобів для комплексного лікування та профілактики захворювань шкіри у дорослих пацієнтів та пацієнтів старшого віку; аналіз застосування косметичних засобів у форматі належних практик та директив країн ЄС щодо створення, промислового виготовлення, продажу косметичних засобів. Дослідження нормативно-правової бази та опитування пацієнтів дозволило визначити стан і основні проблеми фармацевтичного забезпечення пацієнтів із означеними дерматокосметичними проблемами.

У четвертому розділі дисертантом проведено фармакоеконімічну оцінку раціональності використання косметичних засобів у комплексному лікуванні та профілактиці захворювань шкіри. Наведено обґрунтування оптимізації та подальшої раціоналізації використання косметичних засобів у комплексному лікуванні та профілактиці захворювань шкіри.

У п'ятому розділі представлено обґрунтування організаційно-економічних підходів до застосування косметичних засобів для комплексного лікування та профілактики захворювань шкіри. Визначено підходи до побудови концептуальної моделі фармацевтичної допомоги та оптимізацію методичних підходів до формування раціональної фармакотерапії косметичними засобами пацієнтів на акне та розацеа. Наприкінці кожного розділу дисертації наведено

висновки, що логічно витікають із викладеного матеріалу.

Загальні висновки свідчать про досягнення поставленої мети і завдань дослідження та надають чітке уявлення щодо отриманих результатів. Висновки є чіткими, об'єктивними і належним чином аргументованими.

Текст дисертації викладено в науковому стилі державною мовою. Оформлення дисертаційної роботи повністю відповідає чинним вимогам, що встановлені Міністерством освіти і науки України.

Повнота викладу основних результатів дисертації в опублікованих працях

Основні результати досліджень викладено у 22 наукових працях, а саме: 5 статей у наукових періодичних виданнях, 14 тез, 1 монографія. Серед них у наукових фахових виданнях України опубліковано 4 статті (1 одноосібно), 1 публікація у закордонних виданнях країн ОЕСР та/або ЄС з напрямку, з якого підготовлено дисертацію. Отримано 1 свідоцтво про авторське право на твір в Україні, 2 наукові розробки до Переліку наукової медичної інформації (інформаційні листи МОЗУ), призначеної для упровадження досягнень фармацевтичної науки у сферу охорони здоров'я; 43 акти впровадження. Опубліковані наукові праці в повному обсязі відображають зміст дисертаційної роботи.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертаційної роботи

Дисертаційна робота Кілеєвої О. П. є завершеним науковим дослідженням, у якому чітко зазначені мета і завдання, вірно обрані методологічні і методичні інструменти, витримана послідовність наукового пошуку з наступним порівнянням аналізу даних. Разом з позитивною оцінкою дисертаційної роботи здобувача вважаю доцільним зробити окремі зауваження та побажання:

1. У розділі 1, підрозділі 1.3 Еволюційний розвиток поняття «косметика». Основи використання косметичних засобів у терапії шкірних захворювань матеріал носить реферативно-описовий характер, який можна було б скоротити.

2. Таблиці 1 розділу – 1.14, 1.15 доцільно було б винести у додатки.

3. У розділі 3, підрозділі 3.2 Проблемні аспекти нормативно-правового регулювання застосування косметичних засобів в Україні зазначено не повний спектр законодавчої бази, яка регулює обіг косметичних засобів на національному ринку.

Наведені зауваження не мають принципового значення та не знижують науково-практичної значущості даного дисертаційного дослідження.

У процесі наукової дискусії бажано отримати відповіді на такі запитання:

1. Чому при даній патології антибіотикотерапія не є основним підходом до лікування?

2. У ході вашого дослідження були використані концептуальні моделі якості життя, що передбачає роботу з певними опитувальниками. На чому базувалася специфіка такого дослідження?

Загальний висновок. Розглянувши дисертацію Кілеєвої Ольги Павлівни «Фармакоекономічні підходи до застосування косметичних засобів для комплексного лікування та профілактики захворювань шкіри» (науковий керівник – доктор фарм. наук, професор Бушуєва І. В.) та наукові праці, у яких висвітлено основні наукові результати, визначивши особистий внесок дисертанта і співавторів, вважаю, що робота є актуальною та виконана з використанням сучасних методів дослідження, має наукову та практичну значущість отриманих результатів проведених досліджень. У роботі відсутні порушення академічної доброчесності.

З усього вищевикладеного можна зробити висновок про те, що дисертаційна робота Кілеєва О. П. є цілісним і завершеним науковим дослідженням, що за актуальністю, науково-методичними підходами її виконання, науковою новизною, обґрунтованими результатами дослідження, практичним значенням та оприлюдненням отриманих результатів в наукових працях відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 12 січня 2022 року № 44, а її автор Кілеєва Ольга Павлівна заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація».

Рецензент:

кандидат фармацевтичних наук, доцент,
доцент ЗВО кафедри управління та економіки фармації
Запорізького державного
медико-фармацевтичного університету

Вікторія ДЕМЧЕНКО

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ

створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 16:09:20 03.04.2024

Назва файлу з підписом: ВІДГУК РЕЦЕНЗЕНТА доц. Демченко В.О..pdf.asice

Розмір файлу з підписом: 368.1 КБ

Перевірені файли:

Назва файлу без підпису: ВІДГУК РЕЦЕНЗЕНТА доц. Демченко В.О..pdf

Розмір файлу без підпису: 373.2 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: Демченко Вікторія Олександрівна

П.І.Б.: Демченко Вікторія Олександрівна

Країна: Україна

РНОКПП: 2588305741

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 16:09:19 03.04.2024

Сертифікат виданий: "Дія". Кваліфікований надавач електронних довірчих послуг

Серійний номер: 382367105294AF9704000000CE8A5D009A052902

Тип носія особистого ключа: ЗНКІ криптомодуль ІІТ Гряда-301

Алгоритм підпису: ДСТУ 4145

Тип підпису: Кваліфікований

Тип контейнера: Підпис та дані в архіві (розширений) (ASiC-E)

Формат підпису: З повними даними ЦСК для перевірки (CAdES-X Long)

Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2024.03.14 13:00